

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 10. De dispositionibus, quas prædictorum effectuum producto
requirit in suscipientibus Baptismum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

retur; vt glorificaretur: iuxta Apostolum ad Romanos 8. versu 17.

Iraque ad meritum, & exercitium hominis Christiani, relicta sunt in eo post baptismum eiusmodi penalitates: sicut iudicium tertio post introductos Israelitas in terram promissionis, reliquit in ea Dominus gentes; vt in illis erudiret Israelcm. Ne autem praualeant, & peccatum regnet in nostro mortali corpore, vt obediarius concupiscentijs eius (quod prohibet Apostolus in praeced. c. 6.) faciat baptismi gratia, animam corroborans & ad resistendum adiuuans, iuxta illud, quod in Concilio Mileuit. cap. 3. definitur, talem gratiam non solum valere ad remissionem peccatorum quae commissa sunt: sed etiam ad adiutorium, vt non committantur. Refertur De consecr. dist. 4. cap. antepenult.

Quartus effectus, ex antedictis consequens, est apertio ianuae regni caelestis: nam vt argumentatur in sequenti art. 7. D. Thom. baptismum aperire ianuas regni caelestis, nihil est aliud, quam remouere impedimenta introcundi in illud. Ea autem sunt culpa, & eidem diuinitus constituta poena (quae etsi de se non impediatur omnino, remouatur tamen eundem ingressum) & iuxta antedicta, per baptismum, vtraque perfecte tollitur.

Quintus est, subijcere baptismum Ecclesiasticae iurisdictioni. Nam ex eo quod per baptismum fit quis Ecclesiae membrum, consequenter subordinatur ac subijcitur auctoritati eius qui tanquam caput praest Ecclesiae. Cuiusmodi effectum provenire quoque ex baptismo infantium: ita ut postquam adoleuerint, Ecclesia possit eos poenis coercere cum fuerit opus, contra Erasimum tractans videri potest Greg. a Valen. in fine cit. puncti primi. Sufficit enim instituto nostro id constare ex definitione Concilij Trid. sess. 7. De baptismo, can. vltimo.

Sextus effectus est, tollere irregularitatem ante baptismum ipsam contractam ex peccato quocunque, vel ex eo quod est ex peccato consequens, vt infamia. De qua re agitur in sequenti lib. 3. tractatu secundo. Neque in ea necesse est immorari: cum vix iam alij in nostro orbe baptizentur, quam infantes talis irregularitatis incapaces.

Septimus effectus est character: de quo nihil occurrit addendum ad ea quae dicta sunt in praeced. libro cap. 6. Praeter hos sunt alij effectus falsi, quos haeretici tribuunt baptismi, refutati a Bellarmino in lib. De baptis. cap. 14. & aliquot sequentibus.

11. ad 4. expressit, & attigimus loco citato. Nam si corpus monstrum sit, seruanda est haec regula ex Angelo in verbis Baptismus 5. 5. & Sylu. eodem verbo 3. quest. 10. & Toletus in summa lib. 2. cap. 21. vt si constet habere tantum vnam animam rationalem (quia scilicet habet tantum vnum caput, & vnum peccus, licet alia membra multiplicentur: prout expressit Sotus in 4. dist. 3. quest. vnica art. 19. col. 11.) & ideo esse tantum vnum hominem: vnicus baptismus conferatur. Sin contra constet duas animas habere (quia scilicet habet duo capita, & pectorum diuisionem) ideoque esse duos homines, duplici actu baptizetur: vel si necessitas urgeat, vno sub illa forma, Ego vos baptizo. Quod si dubium sit, an habeat duas rationales animas (quia scilicet sub vno capite, sunt duo pectora, vel sub duobus capitibus vnum peccus) duplex baptismus est conferendus, inquit Toletus; vnus absolute, ei qui perfectius caput, aut peccus habere apparebit, & alter sub conditione.

Dispositio ex parte intellectus & consensus parentum.

SECTIO PRIOR.

Secunda dispositio, quod animam ex parte intellectus, est recta fides: eo modo quo expressit Greg. a Valen. disp. 4. quest. 3. pun. 3. assert. 3. iniquens. Etsi in adultis ad baptismi veritatem non requiratur recta fides, dummodo illi intentionem habeant recipendi id quod Ecclesia administrat; ea tamen requiritur, vt principalem baptismi effectum, nempe gratiam, ipsi consequantur. In paruulis autem sufficit habitualis fides, quam suscipiunt cum sacramento: neque ad veritatem, neque ad effectum baptismi, requiritur ipsorum proprius fidei assensus: sed eis ad vtrumque sufficit recta Ecclesiae fides: sicut & eisdem sufficit praua Adami voluntas ad contrahendum peccatum originale. Cuius doctrinae, quam idem Author ibi bene confirmat, haec fundamenta D. Thom. habet 3. parte quest. 68. art. 8. & 9.

Primum est, quod sacramentum non perficiatur per iustitiam conferentis aut recipientis baptismum: sed per virtutem Dei. Vnde fit vt baptizati ab haereticis cum materia & forma, intentioneque debita, non rebaptizentur redeuntes ad Ecclesiam Catholicam, ex cap. Si qui apud illos, & cap. Quamuis, De consecr. dist. 4. Tale enim baptismus fuit verum, prout Concil. Trid. definit sess. 7. De baptismo, can. 4.

Alterum est, quod iustificatio peccatoris non contingat sine fide, Apostolo docente ad Romanos 3. Iustitia Dei per fidem Iesu Christi; & ad Hebr. 11. Impossibile est sine fide placere Deo. Id quod habetur etiam ex definitione Concilij Triden. sess. 6. cap. 6. & 7. hincque sequitur quod haeticus, vt pote infidelis, non sumat baptismum ad salutem, sed ad perniciem, prout dicitur in citato cap. Quamuis.

Tertium est, quod regeneratio spiritalis: quae fit per baptismum, sit quodam modo similis natiuitati carnali, in hoc: quod sicut pueri in maternis uteris constituti, non per se ipsos nutrimentum accipiunt, sed ex nutrimento matris sustentantur: ita etiam pueri nondum habentes vsum rationis: quasi in utero matris Ecclesiae constituti, non per se ipsos, sed per actum eiusdem Ecclesiae, salutem accipiunt. Ita docens D. Thom. in citato art. 9. ad 1. addit ex D. Augustino id quod inde sequitur, matrem, Ecclesiam os maternum (a profitendam scilicet Christi fidem) paruulis praebere, vt sacris mysterijs imbuantur: quia nondum possunt credere ad iustitiam, nec ore proprio confiteri ad salutem. Et, vt ipse subiungit; quod dicitur de fide, idem potest pari ratione dici de dispositionibus ex parte voluntatis: nempe de poenitentia & intentione, qua mundo & Diabolo abrenunciantes, eligant Christi seruitio mancipari. Id quod vt à nostro instituto remotius, relinquemus Theologis scholasticis. Qui volet videat Bellarm. in memorato libro de baptismo, cap. 8. & nonnullis sequentibus. Quae etiam de causa sufficet paucis perstringere, quod Suarez latius tractat disp. 25. vtrum consensus parentum sit necessarius ad baptismum paruulorum, hinc inuicis illis baptizari possint.

NAL
SIS
P

CAPVT VLTIMVM.

De dispositionibus quas praedictorum effectuum productio requirit, in suscipientibus Baptismum.

SUMMARIVM.

- 65 Dispositio quoad corpus: & quid agendum quando ipsum est monstrum.
- 66 Dispositio quoad intellectum: recta fides.
- 67 Quo modo interueniat ista dispositio in baptismo paruulorum.
- 68 Aliquot propositiones pro explicatione difficultatis, an ad baptismum paruulorum requiratur consensus parentum.
- 69 Dispositio ad baptismum ex parte voluntatis, quae est poenitentia.
- 70 Qualis debeat esse talis poenitentia.
- 71 Intentio requisita ad baptismum, quam extortam esse meru nihil obstat.
- 72 Sufficit vniuersalem esse.
- 73 Breuis responsio ad difficultatem de effectu baptismi impedito: vtrum obtineatur recedente fictione.
- 74 Ad tollendam eiusmodi fictionem attritio non sufficit, sine sacramento poenitentiae.

PRIMA dispositio est quoad corpus: vt quantum sufficit ad baptismum, iuxta tradita in posteriore parte capituli tertij praecedentis, ipsum abluui possit. Quod quia nequit commode fieri ante egressum ex utero: expectandus est talis egressus, nisi mors imminet, vt D. Thom. 3. par. quest. 68. art.

De questione, An infantes possint baptizari inuitis parentibus.

68.

Ita igitur prima propositio: Ad validitatem baptismi parvulorum, non esse de se necessarium ut parentes in illum consentiant. Ratio est: quia talis consensus non est de essentia baptismi: ad quam spectant solummodo debita materia, & forma, & intentio faciendi quod facit Ecclesia.

Secunda est: V. fidelium, sic & infidelium, qui aliquando fideles fuerunt, liberos licite baptizari posse inuitis parentibus. Ratio est: quia tales subiacentur iurisdictioni Ecclesie, possuntque ab ea compelli (iuxta cap. Quando, cap. Quasi- tum, & cap. Sicut, 23. quaest. 4.) ad fidei professionem: ad quam spectat oblatio priorum filiorum ad baptismum. Quae si a parentibus praedictis negligatur, nihil obstat quin ipsi inuitis iidem filij baptizentur: quia nec illis fit in eo iniuria, nec consenses illorum est de iis quae ad baptismum filiorum sunt omnino necessaria, prout docet abunde ipse Suarez in citata disput. 25. sect. pr. ma dicto 2.

Tertia est: Filios eorum infidelium qui nunquam susceperunt baptismum, non posse licite baptizari ipsis inuitis. Haec est D. Thomae 2. 2. quaest. 10. art. 12. & 3. par. quaest. 68. art. 10. qui in confirmationem adfert perpetuam Ecclesiae consuetudinem, fundatam in iure naturae: iuxta illud, quod paruuli ante usum rationis, cum non habeant propriam voluntatem, commissi sint curae parentum, eorumque voluntati. Quae de re plura Suarez sect. 3. iuxta quem in sequenti sect. 4. extenditur haec propositio ad infideles, qui sub iurisdictione Christianorum Principum. Nam neque eorum filios ipsis inuitis baptizari posse ipse late docet. Non extenditur vero ad eos, qui sunt proprie serui, ut ij, qui emuntur, veris dominis ipsorum vendentibus; vel qui iusto bello victi, rebus suis iuste spoliantur, & rediguntur in seruitutem, ut solent Turcae & Sarraceni. Id quod in posteriore parte eiusdem sectionis, & in sect. 3. late idem tractat. Fundamentum vero est, quod talibus seruis tanquam de re sua Dominus possit disponere: etiam distrahendo, separandoque vnum ab altero: adeo ut filij in tali causa non censeantur esse plene sub cura & potestate parentum. Adde his, quod ex Soto Greg. à Valen. in citato puncto 3. assertione 2. dicto tertio habet, neque locum propositionem allatam habere in paruulis constitutis in praesenti periculo mortis, quae adimeret eis omnem commoditatem aliquando voluntate propria suscipiendi baptismum. Ratio est, quod eorumdem paruulorum parentes non possunt in tali casu vigere suum ius paternum, in extremam filiorum perniciem summamque miseriam.

Quarta propositio est: Sufficere alteri seruius parentis consensum, ut natus ex infidelibus baptizari possit. Ad quam probandam inducitur cap. Ex literis, De conuers. Infid. cum aliis, quorum meminit Greg. à Valen. in sequenti dicto 4. Rationem addens, quod interueniente consensu vnius parentis, alter non possit tantopere suum ius vrgere, ut oporteat paruulum inde spirituale dampnum pati.

Vltima propositio est: Licet esse baptizare filios infidelium ipsis inuitis: si iidem filij sponte consentiant, iam habentes rationis usum sufficientem, ad iudicandum quid sit bonum, & ad accipiendam instructionem de fide Christiana, & de baptismo: ut contingere potest circa annum octauum, aut decimum. Haec est D. Thomae 2. 2. quaest. 10. art. 12. & 3. par. quaest. 68. art. 10. qui sequenti art. 12. docet idem, ac de infantibus, iudicium esse de amentibus, qui nunquam habuerunt usum rationis: non item de iis qui habuerunt lucida intervalla. De quibus iudicandum est secundum voluntatem quam habuerunt in sana mente: ut si tunc perierint baptismum, possit vrgente necessitate eis dari in amentia; alias non.

Dispositio ex parte voluntatis.

SECTIO POSTERIOR.

69.

Tertia dispositio quoad animam ex parte voluntatis, est: tum poenitentia, tum intentio. Poenitentia quidem: quia licet adules impoenitens, sicut & Infidelis, valide baptizari, & baptismale characterem recipere possit: tamen ut debite baptismum & primum eius effectum, gratiam inquam,

suscipiat; necesse est non solum ut credat, verum etiam ut voluntatem omnem mortaliter peccandi deponat: de qua prae teritis peccatis a se commissis doleat. Quod si recuset facere non esset baptizandus ex D. Tho. 3. par. quaest. 68. art. 4. Quod etiam colligitur ex Concilio Trid. sess. 6. cap. 6. vbi dicitur ad modum praeparationis ad iustificationem, pertinere ut quis moueatur aduersus peccata, per odium aliquod & detestationem: hoc est, per eam poenitentiam ante baptismum agendam oportet, de qua Actorum 2. Agite poenitentiam ut baptizetur vnusquisque vestrum. Accedit ratio, quia gratia flare non potest cum voluntate peccandi, iuxta illud posterioris ad Corinth. cap. sexto. Quae participatio iustitiae cum iniquitate?

Qualis autem esse debeat ille dolor, latius explicat Suarez, to. 3. disput. 28. sect. 1. & 2. & Greg. à Valen. in ante cit. pun. 3. assert. 4. Summa vero est: non esse necessarium ut ea sit in particulari de omnibus peccatis commissis, quae facta indagatione, reuocata sint in memoriam, sicut oportet in sacramento poenitentiae: sed sufficit esse de omnibus in confesso, cum proposito ea cauendi in posterum. Nec item ut sit perfecta poenitentia, seu vera contritio: sufficere enim, si sit attritio; quae ex Concil. Trid. sess. 14. cap. 4. est peccati detestatio, auxilio supernaturali Dei concepta ex consideratione turpitudinis peccati; vel ex metu gehennae, & aliarum penarum, quibus a Deo ipsum punitur. Probatur vero talis sufficientia ex eo, quod per baptismum consequamur primam gratiam ex opere operato. Inde enim sequitur ad baptismum non requiri necessario veram contritionem, quae semper est coniuncta cum Dei gratia & charitate: sed satis esse attritionem, quae excludat affectum peccati, tanquam obicem impediens ne peccator iustificetur per ipsum baptismum, qui est instrumentalis causa iustificationis, iuxta definitionem Concilij Triden. sess. 6. de iustific. cap. 7.

Intentionem autem suscipiendi baptismum necessariam esse, ut is sit validus & characterem imprimat, sententia est omnium Theologorum, ut Suarez notat disput. 14. sect. 2. & disput. 24. sect. 1. Pro qua faciunt. Tum canones ab ipso citati in illa sect. 2. maxime autem cap. Maiores, §. Item quiritur, De baptismo. Tum Ecclesiae consuetudo. Nam ut argumentatur D. Tho. 3. par. quaest. 68. art. 7. secundum ritum Ecclesiae, profitentur baptizandi, se ab ea petere baptismum, & consequenter se intentionem illum suscipiendi habere. Tum demum ratio: quia susceptio baptismi est quaedam professio Christianae religionis, & inchoatio nouae vitae: quae, vt pote moralis, requirit, sicut in processu, ita & in inchoatione liberum voluntatis consensum.

Vnde nonnulli errores confutantur, de quibus post Sotum in 4. distinct. 5. quaest. vnica art. 7. Greg. à Valen. disput. 4. quaest. 2. puncto. 2. Satis nobis erit duo monere. Alterum est, quod habetur ex cit. cap. Maiores, §. Propter quod, & ex cap. De Iudaeis, dist. 45. ad baptismi validitatem sufficere intentionem adulti, non modo liberam omnino, sed etiam extortam meri, siue iusto, siue leui, siue iniusto, siue graui. Ad quod facit quod coacta voluntas, sit voluntas ex cap. Merito 15. q. 1. & aliis quae ibidem gloss. 2. habet. Vnde si quis baptismum suscipere cogatur, etiam si alias nolens baptizari, praebet assensum, recipit sacramentum & characterem: licet non recipiat gratiam. Sin autem assensum nullo modo praebet; nec sacramentum recipit, nec characterem; & multo minus gratiam, ex eod. cap. Maiores, in fine citati paragraphi.

Alterum est, non esse necessarium ut talis intentio sit actualis, sed posse sufficere ad baptismi validitatem, & gratiae receptionem, ut sit virtualis & interpretatiua, ex eod. cap. Maiores §. finali. Et ratio est, quia talis intentio importat perseverantiam voluntatis in pristino suo statu: nempe in eo, quem catechumenus habuit dum actu intendere susceptionem: illam namque non mutauit, quia id debuisset fieri per voluntatem contrariam: quam voluntas virtualis perseverans excludit. Videri potest Suarez disput. 24. sect. 1. Indeque intelligi discrimen quod in fine citati articuli 7. Sotus notat, esse inter intentionem ministri, & suscipientis: quod in ministro, tanquam agente, intentio expressa sit necessaria eo ipso tempore, quo confert sacramentum. Ideo enim ebrius, aut dormiens non baptizatur, quantumcumque prius proposuerit baptismum conferre. In suscipien-

re vero,

te vero, tanquam patiente, sufficit si præcesserit voluntas suscipiendi non reuocata: etiam si actu nulla talis sit cum sacramentum ipsum perficitur: vt si dormiat, vel ebrius sit, vel morbo aliquo grati oppressus sit, ex eodem cap. Maiore in fine.

Disputari solet, An quando gratiæ receptio, & peccatorum tam quoad poenam, quam quoad culpam, remissio, impedita est per indispositionem suscipientis: An inquam (positio quod valida fuerit collatio) recedente eadem indispositione recuperetur ipsa gratia, ac peccatorum remissio. De qua re fusius disserit Suarez *dispur. 28. sect. 4. & sequentibus*. Sed ad nostrum institutum sufficit monere, communem Theologorum sententiam esse, eum qui defectu fidei vel poenitentiae non est consequutus prædictos effectus: illa fictione recedente per veram contritionem: virtute baptismi valide suscepti, consequi gratiam baptismalem, & remissionem, tam quoad poenam, quam quoad culpam omnium peccatorum, ante illum commissorum. Quod probatur. Tum autoritate cap. Tunc valere, De consecr. dist. 4. cuius verba sunt. Tunc valere incipit ad salutem baptismus, cum illa fictio veraci confessione recesserit, quæ (corde in malitia, vel sacrilegio perseverante) peccatorum ablutionem non sinebat fieri. Tum etiam ratione: quia peccatum origi-

nale remittitur, & hominem regenerare ad vitam æternam, est proprius baptismi effectus: iuxta illud Ioan. 3. nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto non potest introire in regnum Dei. Cum ergo certum si peccatorem, per veram contritionem conuersum ad Deum consequi gratiam & remissionem peccatorum suorum: iuxta illud Ezechielis 18. Conuertimini & agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas] dicendum est ipsa interueniente, tanquam fictione recedente baptismum sortiri illum suum effectum: ne dicatur, aliter quam per baptismum patere aditum ad regnum cælorum: quod repugnat citatis verbis Domini nostri.

Si quæras, an ad tollendam talem fictionem sufficere possit attritio? Respondetur negatiue; nisi accedat sacramentalis absolutio: quandoquidem illa ipsa fictio peccatum est mortale. Vbi aduerte, peccata quidem commissa ante baptismi susceptionem nõ subiaci Ecclesiæ clauibus; subiaci tamen ea quæ committuntur in ipsa susceptione, vt animus vindictæ vel alius mortaliter malus. Cum enim talia impediant eiusdem susceptionis efficaciam, nequeunt quando adsunt, per baptismum tolli: vt nec alia post hunc commissæ. Vnde remedium aduersus ea institutum est Sacramentum Poenitentiae: cuius capaces sunt baptismi ipso initiati.

L A V S D E O.

LIBER TERTIVS, ET TOTIVS OPERIS VIGESIMVS OCTAVVS.

DE SACRAMENTIS CONFIRMATIONIS, POENITENTIAE, & EXTREMAE VNCTIONIS.

P R O O E M I V M.

QUAE de tribus istis sacramentis pro ratione nobis proposita iudicandi de peccatis, hic occurrunt dicenda; pauciora sunt, quam vt distinctis libris tradi debeant. Illa igitur vnico comprehendemus, contenti distinctione in duos tractatus, quorum prior sit de Confirmatione, & posterior de Poenitentia, & Extrema vnctione.

TRACTATVS PRIOR

De Confirmatione.

QUAE Magistro in 4. sentent. dist. 7. & D. Thom. 3. par. 9. 72. tum antiquiores, tum recentiores, Theologi scholastici agunt de sacramento Confirmationis itemque plures alij, quorum meminit Henriquez in sua Summa in initio libri tertij: & apud Gratianum habentur de eo aliquot canones, De consecr. dist. 5. Seruabimus autem eandem methodum, quam in præcedenti libro, agendo de baptismo.

CAPVT I.

De nomine, definitione, institutione, & necessitate Confirmationis.

S Y M M A R I V M.

1. Confirmatio baptismi succedit: & quo ordine.
2. Vnde varia illius nomina.
3. Definitio Confirmationis.
4. Instituta est à Christo Confirmatio, & quando.
5. Non est necessaria simpliciter, necessitate mediæ.

INTER sacramenta, Confirmatio proxime succedit baptismi: non quidem ordine dignitatis, aut necessitatis,

sed generationis, vt Henriquez ait in cit. libro tertio, cap. 1. §. 2. quia statim confertur baptizato, vt Deus illud quod per baptismum est operatus, confirmet: per augmentum spiritalis gratiæ: firmum, robustumque reddens hominem ad superandas diaboli tentationes, & ad defendendam, defendendamque fidem, qua in ipso baptismo professus est. De qua re Melchias Papa (prout refertur in c. Spiritus sanctus, distinct. ante citata) ait: Spiritus sanctus qui super aquas baptismi salutifero descendit lapsu, in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam: in confirmatione augmentum præstat ad gratiam. Et quia in hoc mundo tota agere videtur inter visibiles hostes, & pericula gradiendum est: in baptismo regeneramur ad vitam, post baptismum confirmamur ad pugnam: in baptismum abluimur, & post baptismum roboramur, &c.

Vnde satis liquet sacramentum istud dici confirmationem à proprio suo effectu, sicut à sua forma dicitur à Patribus, tum consignationis sacramentum, tum signaculum Dominicum, tum signum Christi: & à materia dicitur, tum sacramentum christiæ, tum inunctio, tum oleum sanctificatum, tum sacrum unguentum: ac demum à ritu ipsius dicitur impositio manu. De quibus videri potest Greg. à Valen. tomo 4. *dispur. 5. quæst. 1. puncto 1. sub initium*.

Ex communi autem Theologorum, & Canonistarum sententia (prout notat Nauar. in Enchir. cap. 22. num. 8.) designari potest Confirmatio, quod sit sacramentum vnctionis christi-

christi-